

KULDMUNA

NR 7

MÄRTS 2010

Sa loed Tabasalu lasteaed Tibutare uudistelehte.

RAAMAT – MINU SÕBER

„Sina oled raamat,
mina lugeja.
Sinu sisse, raamat,
oskan pugeda.”

(„Hea Algus” nr 2)

Raamat on üheks oluliseks vahendiks, mille kaudu saame uusi teadmisi ja kinnistame varem omandatud.

Raamatu abil kujuneb lapse väljendusoskus ja kõnest arusaamine, rikastub sõnavara, areneb kuulamisoskus ja keskendumisvõime. Raamat rikastab meie tundeelu ja kasvatab austust iseenda ja teiste inimeste vastu.

Ka meie rühma igapäevaelus on tähtsal kohal raamatu vaatamine ja ettelugemine, illustatsioonide uurimine ja vaatlemine ning vestlused kuuldu ja nähtu põhjal.

Edasi loe Piilude rühma õpetaja Marika Kuusmanni artiklit lugemisest ja raamatutest ning Piilude laste mõtetest raamatute teemadel tänase Kuldmuna 5.leheküljel

KEVADE VÄRVID

Erika Esop

Nõlvakud sulavad,
ojaveed vulavad,
kevad end kõikjale laotab.
Metsale, aiale,
väljale laiale
lilli ja rohelust laotab.
Ning kraavi servale,
põõsaste kõrvale
pillab ta kaunilt ja kärmelt
siniseid, punaseid,
kollaseid, kuldseid
lõbusaid kevadvärve.

20.märtsil kell 19.31 algab kevad, mida pärast tänavust pikka ja lumerohket talve kõik pikisilmi ootavad.

2.aprill on Suur Reede. Lihavõttepühadele on pühendatud tänase Kuldmuna 7.lehekülj

ÕNNITLEME

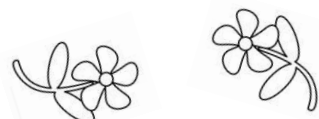
9.märts - ANNELY KÜBARSEPP

9.märts – ANNA SÕÖRD

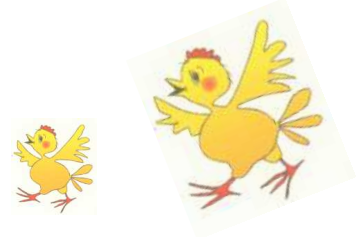
27. märts – KAIRE KOLLOM

30.märts – VAIKE AKSBERG

31.märts – LEA TREIBERG

LUUBI ALL

Rubriigis LUUBI ALL tutvume igas Kuldmuna numbris ühe Tibutare töötajaga lähemalt.
Valiku, kellest millises lehenumbris juttu tuleb, otsustas loos.

Seekord on luubi all meie lasteaia juhataja **LEA TREIBERG**.

„Minu emme Lea” (Jan, 6a)

Nimi LEA TREIBERG

Sünniaeg, tähtkuju 31.märts1971, Jäär

Kellena Sa Tibutares töötad

Viimased 8 ja pool aastat juhatajana, enne seda õpetajana ja õpetaja-abina.

Kaua Sa oled Tibutares töötanud

Septembrist 1989 ehk juba üle kahekümne aasta!

Kuidas sattusid lasteaeda tööle

Peale keskkooli lõpetamist tegin plaane järgmisel aastal ülikooli astumiseks ja et aasta niisama raisku ei läheks, sain ema abiga ☺ tööle Tibutare lasteaeda.

Mis meeldib sulle sinu töö juures kõige enam

Laste rõõmsad silmad ja siirus, tore kollektiiv ja see, kui juba suured mehepojad tulevad tänaval vastu ning naeratades tervitavad. Ju siis jäi lasteaiaist hea mälestus.

Mis on lasteaia töötamise juures kõige raskem

Lasteaed on nagu sipelgapesa – igaühel on oma ja tähtis roll. Koostööta ei saaks kogu süsteem toimida ning kui üks lüli järgi annab, tuleb kiirelt tegutseda. Iga otsuse tegemine tähendab vastutuse võtmist ja tihti tuleb toimida intuitsiooni tasandil. Toimides tugeva ja ühtse meeskonnana oleme me saavutanud hea maine ja lastevanemate usalduse.

Mida pead oluliseks töös lastega (laste kasvatamisel)

Kuula last, pea kinni kokkulepetest ja usalda. Neid tõdesid järgides oleme koos abikaasaga kasvatanud üles aktiivse ja südamliku noore mehe, kelle hobidest saavad aegajalt osa ka kõik majanaabrid (muusika ja trummid ☺).

Sinu enda lasteaia kogemus (lapsepõlv)

Olen Tibutare vilistlane. Minu kasvatajad olid Aili Mänd ja Hille-Reet Kariste ning rühmakaaslasteks ka mitmed praegused Tibutares käivate laste vanemad. Ju siis oli MEIE lasteaial mingi eriline võlu, et ma peale mitmeid erinevaid koole läksin õppima pedagoogikat ning ikka ja jälle hommikul sammud rõõmsalt Tibutare poole sean ☺.

Millised on sinu huvid ja hobid

Ma naudin erinevate maade kokakunsti. Taimetoitlasena püüan leida uusi maitseid ja retsepte, mida tutvustada ka sõpradele. Viimase aja hobiks on saanud leivaküpsetamine ja seda tänu toredale koolitusele Tibutare jõulupeol. Nädalavahetused veedame perega vanemate maakodus koos sauna ja hea seltskonnaga.

Mida tahad veel endast rääkida

„Ununenud unistused elustuvad unes.

Puhkevad nii mahedad ja lahked valgused.

Sädelus, mis peidab end veel sadamata lumes sosistab, et ootavad meid uued algused.“ (Ott Arder).

Kaunist kevade ootust kõigile suurtele ja väikestele tibutarelastele!

NAKSID

Klepetöös Pika Hermannini torni tegemine. Küsimusele, mis torn see on, vastab Daniel (4a): „See on eesti rahvustorn”.

Lapsed joonistavad laua taga loetud naljakate lugude („Kaval-Ants ja vanapagan”, „Troll” jne) järgi eesti rahvajutukangelastest pilti – ühe hea ja teise paha tegelase. Pärast põhjendasid, keda joonistasid. Daniel (4a): „See on politsei kui rahvuskangelane”. Oskar (4a): See on vanapagan, kes sööb silku”.

Dmitri (4a): Tead, Annely, ma läksin eile emmaga Rimisse poodi. Terve elu oli Eesti lippe täis. Üks oli lausa maja otsas.”

Paraadist vabaduse väljakul

Ken-Tristan (5a) muljetab: „Tead, ma käisin sõjal. Nägin sõjamehi, autosid, kahureid ja poiireid ka.” Ma sain paraadilt uue lipsu (lipu) ja panin selle küünlaauku”.

Oskar (4a): „Seal olid mustade triipudega mehed, need olid sõdurid, valget oli ka küljes”.

Rubriigis „Lapsed arvavad” esitavad õpetajad lastele küsimusi või vesteldakse kuu teemadel.

Seekord saate lugeda, mida rääkisid Naksid lapsed

EESTIMAA SÜNNIPÄEVAL

Juttu ilmestavad Naksid laste teemakohased joonistused ja meisterdused

Joosep (4a): Nägin neid, millel olid rattad all”.

Presidendi vastuvõtt

Ken-Tristan (5a): „President võtab inimesi vastu. Presidendil ei olnudki püssi”.

Mia-Brit (4A): „Nägin, kuidas president tervitas teiste inimestega”.

Mis see kodumaa on?

Oskar (4a): „See, kus inimesed elavad, inimeste kodud”.

Milline on Eesti lipp?

Joosep (4a): „Varrega ja sinise, musta, valgega”.

Triin Teneli (4a): „Alguses lõpus valge, must tuleb ja sinine”.

Oskar (4a): Sinisega, must on keskel, all on valge”.

Triin-Teneli (4a): Vapil on lõvid, nad kaitsevad inimesi”.

Igal aastal Eestimaa sünnipäeva nädalal käivad koolieelikud tutvumas Harku Vallavalitsuse tööga

Vallavalitsuse külastus

Külastasime 25.vebruaril Kiisude ja Sipsikute kooliminejate rühmadega vallavalitsust. Meid võttis vastu haridusosakonna juhataja Ervin Jürisoo, kes oma muhedal moel tutvustas erinevaid ametnikke ning nende töoruume. Lapsed said esitada neid huvitavaid küsimusi.

Saime kiire pilgu heita ka viimast lihvi saavale uuenduskuuri läbinud valla volikogu saalile, kus pandi kokku uut mööblit.

Lahkudes kohtusime ka vallavanem Kaupo Rätsepaga, kes naasis töökohustustelt linnast.

Lapsed said kingituseks valla sümboolikaga helkurid.

Täname sõbraliku ja päikselise vastuvõtu eest!

Kiisude õpetaja Joy Martinson

Eestimaa sünnipäev

Tibutarelased tähistasid 23.vebruaril Eestimaa sünnipäeva piduliku aktusega, mida juhatas meie muusikaõpetaja Birgit.

Traditsiooniliselt rääkisime sel päeval sümboolikast – lipust, vapist, hümnist, meie presidendist. Olulisel kohal oli rahvussümbolika – kuidas laulab suitsupääsuke, kus kasvab rukkiliil, milline rahvariie valmib kangastelgedel, kui tugev oli Kalevipoeg.

Nagu igal sünnipäeval, ei puudunud ka laulud, tantsud ja luuletused, mille teemadeks olid kodu ja kodumaa.

Palju õnne, Eestimaa!

Miia-Milla-Manda - see on ju midagi erulist!

Mikide rühm otsustas vaatama minna, mis selle erilise nime taga on. Kes seal käinud olid, rääkisid sãrasilmil muuseumi omapãrast ja nii mõtlesimegi, et

uurime, mis seal tegelikult toimub.

Õpetaja Liis kuulas maad ja sai teada, et koht on väga nõutud, ajad kõik mitu kuud kinni. Mis seal ikka, võtsime siis selle, mis mõne kuu pärast pakuti, teemaks "Sõpruse sõlmed". Leidsime, et väga vajalik ja hea teema sõbrapäeva eelsel ajal. Mõeldud-tehtud: 4.vebruaril sõttisime end minekule. Kollased helkurvestid seljas, nãgime välja nagu tõelised TIBUtarelased, sammusime liinibussi peatusesse, et sõita Balti Jaama, sealt edasi trammiga Kadriorgu. Pargis laste mänguvãljaku kõrvalt leidsimegi Miia-Milla-Manda Muuseumi. Juba uksele tuli vastu naeratav tãdi, kes palus meil edasi tulla ja lahti riietuda. See tehtud, astusime ruumi, mis oli põnevalt sisustatud, see kohe kutsus mängima. Esialgu istusime hoopis suurtele klotsidele, kes aga kõrgemale sai, seda uhkem ja asusime kuulama lugu tõdrukust, kelle nimi oli Miia-Milla-Manda ja kes otsis sõpru. Ühiselt arutasime, kuidas saada sõpru, mismoodi kãituda, et neid hoida ja mida vahvat koos ette võtta saaks. Maasoleva kollase kõie alguspunktis moodustasime õksteise seljataha rongi ja hakkasime kõitpidi edasi liikuma. Kõis viis meid õle, õmber ja alt erinevatest kohtadest. Peatused olid sõlmede juures, kus pandud ka kũsimused, milledele koos pidime vastama.

Nii me siis vestlesime, mängisime ja mõistatasime - kuni mãrkasime, et kell on seekord vist õige kiire kãigu sisse saanud ja meile oli jãanud ainult 10 minutit iseseisvalt mängida. Selleks vaba voli antud,

jagunesid lapsed elavalt kilgates toas õhtlaselt laiali. Kuhu sa ka ei vaadanud, kõikjal oli mingi vahva koht: kõõk, kus pãris pott, vispel, kahvlid-noad-lusikad; akendega torn; majake liumãega; suur puust rooliga auto; pall, kuhu sai ennast peita; toredate sahtlitega mãnguasjade kapp; peidunurgake. Kahjuks tuli sellele kõigele ootamatu lõpp, sest meie aeg sai lãbi ja lasteaed ootas. Veel viimased kokkuvõtvad sõnad sõprusest ning vastuvõtjate kiidusõnad lastele, kes vãga tublid kuulajad-mãngijad.

Tãnasime ja lahkusime, et kindlasti õige pea koos ema-isaga tagasi tulla-nii palju jãi nãgemata ja nii vãhe sai mãngida!

Keetsime ka sõpruse suppi ja siinkohal retsept teilegi:

- Rõõm 100g
- Suur naeratus 50g
- Pai 20g
- Kodumãng 2g
- Nali 3g
- Kallistus 20g
- Lauamãng 19g
- Vigurid 100g
- Peitusemãng 5g
- Vahvad külaskãigud 500g
- Head sõnad 12g
- Jutuajamised 80g
- Tantsimine 8g
- Kullimãng 4g
- Mãnguasjade jagamine - mustmiljon korda
- Laulud 10g
- Automãng - mustmiljon korda
- Armastus - lõpmatult palju
- Igasugused mãngud 20g

Kõik see segada ning sõpruse supp ongi valmis.

Mikide õpetaja Anneli Tammik

ÕPETAJA SOOVITAB

„....on olemas õks koht, kus pole kunagi igav. See on vahva vãike torniga kollane maja Kadrioru pargis. Seal saabki aina imestada, kũsida, vaadata, katsuda, kuulata, õppida, uurida ja mãngida. Selle maja nimi on **Muuseum Miia-Milla-Manda**. Kõik lapsed on sellesse majja teretunud. Aga oodatud on kõik need tãiskasvanudki, kelle hinges veel pisut last peidus on.”

„Iga kuu teisel laupãeval toimuvad Muuseumis Miia-Milla-Manda Perehommikud.

Oodatud on kõik pered, kus kasvamas 5 – 11-aastased lapsed.

Samal ajal, kui lapsed osalevad meie vahvates muuseumitundides, saavad tãiskasvanud kõiksugu põnevates perekonnaelu puudutavates kũsimustes targemaks, kohtudes erinevate kũlalistega.”

Allikas: <http://www.linnamuuseum.ee/miiamillamanda/>

Lastemuuseum Miia-Milla-Manda asub Kadriorus L.Koidula 21C.

AVATUD on muuseum:

T- P kell 12.00-18.00

E – suletud

Kallid vanemad!

Laps saab tunda ennast tõelise lapsena: kogeda uut ja põnevat. Vastavalt soovile on võimalik tutvuda erinevate teemadega erinevates ruumides. Vastuvõtjaks on soojad ja sũdamlikud, õãrmiselt asjatundlikud inimesed. Ja kui mũrgeldamisest ja kuulamisest kõht tũhjaks lãheb, siis lastesõbralik kohvik on ka avatud!

Mikide õpetajad Anneli ja Liis

RAAMAT – MINU SÕBER

Raamat on meie sageli abiiks õppetegevustes jutu või luuletuse kuulamisena. Enne vaatleme koos raamatu välimust ja räägime, kes selle kirjutas. Kas raamat on

lastele huvitav ja arusaadav, sõltub sellest, kuidas lapsed loetut vastu võtavad, kui hoolega kuulavad ja kaasa elavad.

Lastele meeldivad nii mina-kesksed argielulood kui fantaasiaga seotud tegelased, nagu kõnelevad loomad-linnud, haldjad, võlurid jms. Peaasi, et peategelane on hea ja tugev, saab ise hästi hakkama ja aitab-kaitseb teisi, igati positiivne kangelane. Selgelt on piiritletud hea ja halb ning saadakse teenitud tasu, kas tubliduse-lahkuse või kurjuse-laiskuse eest. Lastele meeldivad lood, mis seotud suhtlemisega erinevate tegelaste vahel.

Hästi jäävad lastele meelde jutud, kus esineb palju kordusi (näiteks muinasjutud „Naeris”, „Kakuke”, „Kolm karu” jt).

Oluline osa on raamatu illustatsioonidel. Mida noorem laps, seda suuremad, selgemad ja ilmekamad pildid peavad olema.

Millised on meie rühma laste lemmikraamatud?

Hanna L. „Jänkuraamat”

Roberta ja Katariina „Lotte raamat”

Lisette Maria „Barbie” raamatud

Aller ja Anni „Karupoeg Puhh”

Lisete ja Sandra „Jip ja Janneke”

Liisi „Feliksi raamat”

Adeele „Haldjaraamat”

Saara „Kaka ja kevad”

Gerret „Otsi loomi”

Sten ja Martin: „Meile meeldivad kõik aabitsad ja kõik raamatud, mis meil kodus on”.

Meie rühmas on ka **lugemispesa**, kus lapsed saavad mugavalt väikestes tugitoolides või patjadel istudes raamatuid uurida. Lugemispesas leidub peale raamatute ka ajakirju, katalooge ja muud pildimaterjali. Lugemispesa eesmärk on tutvustada lapsele erinevaid raamatuid ja äratada huvi nende lugemise vastu. Samuti kujundada oskust raamatuid väärtustada ja hoida.

Paljude laste üks lemmikkohtadest ongi lugemispesa, kus nad endile meelepärast tegevust leiavad. Mitmed lapsed on pidevad lugemispesa külalastajad.

Et lapsi huvitavad raamatud näitab see, et sageli võetakse lasteaeda kaasa oma lemmikraamat, mitte mänguasi.

Lõunaseks unejutuks loemegi laste endi poolt kaasavõetud raamatuid või valime jutukesi vastavalt laste soovile ja nädala teemale.

Ka kodu saab palju kaasa aidata laste armastuse huvi äratamisele raamatute vastu. Kui peres loetakse ajalehti, ajakirju ja erinevat kirjandust, võtab laps omaks kodus käibivad tõed ja sobitab nendega oma käitumise. Nii kujuneb välja ka suhtumine lugemisse.

Lapse jaoks on väga oluline ema-isaga koos raamatute vaatamine ja ettelugemine. Ema-isa on täiesti tema päralt, ta saab olla süles, kaisus või vanema kõrval. Laps naudib kuulnud lugu ja vaadeldavat pilti ning jagab tekkinud muljeid vanemaga. Nii tugevneb ka emotsionaalne side lapse ja vanema vahel.

Kes ja millal kodus lapsele loevad?

Liisi: Emme loeb, kui ma magama lähen „Vahtramäe Emili”.

Saara: „Emme ja issi ja vahel isegi mina. Loeme väga ilusaid raamatuid, Lotte raamatut.”

Adeele: „Emme ja issi loevad Haldjaraamatut”.

Roberta ja Martin: „Jaa loevad. Mulle loetakse kõiki raamatuid”.

Gerret: „Me loeme võlumõõkadest ja ühed vuntsidega onud on ja suured-suured lennukid”.

Hanna V: „Kui on öö, siis emme ja issi loevad mulle.”

Anni: „Puhhi loevad”

Sten: „Mulle loevad emme ja issi aabitsast tähti.

Raamatukogust saab ka raamatuid võtta, mida kodus lugeda.”

Tore oli kuulda, et kõikidele lastele loetakse õhtuti unejuttu.

Lugemine on üheks oluliseks teadmiste ja oskuste omandamise vahendiks, mille kaudu mõjutame lapse vaimset arengut.

Lugema õppimiseks soodsaim aeg on see, mil lapsel on endal tekkinud soov lugema õppida.

Mida arvavad lugemisoskuse vajalikkusest lapsed ise?

Sandra: Peab ju oskama, sellepärast et kui me tudume, peab mingit asja lugema.

Roberta, Anni, Lisete, Lisette Maria, Hanna L.: Siis saab kooli minna ja targaks saada.

Aller: Kui keegi läheb kooli, siis peab lugema väga ilusti ja kirjutama väga ilusti.

Sten: Et pahasti ei tohi lugeda, peab õigesti lugema, muidu õpetaja ütleb: „Häbi, häbi.”

Martin: Sellepärast suured oskavad, et on ju koolis käidud.

Gerret: Muidu ei saa ju ajakirju lugeda.

Hanna V.: Need inimesed saavad targaks, kes lugeda oskavad.

Mõnusat lugemisaastat soovides
Marika Kuusmann
Piilude rühma õpetaja

Vastlapäev 2010

„Kelgumäel” (Carlyne Jeršov, 6a)

Esmaspäeval, 15. veebruari hommikupoolikul kõndis Tibutare lasteaia pere: Kiisud, Sipsikud, Mikid, Muumid, Naksid ja Kröllid nagu üks mees Tabasalu Ühisgümnaasiumi kelgumäele, et tähistada vastlapäeva liulaskmisega. Kui mitmel eelneval aastal on vastlaliu tegemiseks tulnud lund lausa luubiga otsida, siis selle aastane vastlapäevailm oli ideaalilähedane. Lapsed lasid vapralt mäest alla ja rühkisid siis, kelk nõoriga järel, jälle üles. Lisaks sellele tuli ennast proovile panna kaaslaste kelgul vedamises ja pendelteatejooksus ning pikima liu laskmises.

Eks liulaskmine olegi üks vastlapäeva lõbu. Vanasti kasvasid pikima liu laskjatel pikemad linad, tänapäeval on ehk võitja tubli ja edukas oma töödes. Naeru ja nalja jätkus kuhjaga. Isegi

kõige väiksemad kelgutajad Piilud ja Tibud ei kartnud kõrget mäge ega külma ilma. Nemand said oma kelgutamiselamused kätte lasteaiaaiael.

Lõpetuseks sai iga osaleja kaela šokolaadist kuldse medali ja kätte diplomi meenutuseks vahvast talispordipäevast.

Tibutare meistrid pikima liu laskmises olid:

Kiisud: Sten Jakob Viidas
Sipsikud: Sandra Pärn
Mikid: Gabriela Busch
Muumid: Mark Matthias Kübarsepp
Naksid: Nele Mai Joala
Kröllid: Patrik Kuusmaa
Tibud: Rasmus Vagur
Piilud: Katariina Luhakooder

Tegelikult on vastlapäev märk sellest, et kevad hakkab tulema. Päike käib järjest kõrgemalt ja varsti pistab esimene lumikelluke oma nina peenra serval lumehangest välja.

Tänud kõikidele tublidele kohtunikele ettevalmistustöö ja abi eest võistluste läbiviimisel ning fotograafide lähedate hetkede jäädvustamise eest.

Liikumisõpetaja Anna Sõörd

Vastlapäev Rahula külas

Sipsikud, Kiisud ja Muumid käisid vastlapäeva pidamas 17.veebruari Rahula külas. Seal, keset kaunist loodust, asub EELK puhkebaas. Juba eemalt nägime onu Steni, kes kohe, kui kogu seltskond oli bussist välja astunud, juhatas lapsed peatusse, millel ilutses kiri „HOBUSE“.

Ja tõepoolest – hobune Loti oma uhke reega oli vastlasõiduks valmis. Kohe moodustus ootajatest pikk järjekord ja igaüks sai suure ringi saanisõitu. Mõni neist tegi küll lõbusa kukerpalli reelt maha kukkudes, aga ega keegi siis sellest numbrit ei teinud. Järgmisel korral hoiti end lihtsalt hoolsamini reel kinni.

Kui kõik olid korra juba sõita saanud, sai kõrvalolevas püstkojas end lõkketule paistel soojendada ja ka sooja teed juua. Et aga Loti oli väga tubli ja tugev hobune, tehti soovijatele, ja neist juba puudust ei olnud, veel saanisõitu.

Pärast hullati lumehangedes ja mängiti lumetükkidega võrkpalli. Enne ärasõitu proovisid lapsed joosta samal ringil, kus enne sai reega sõidetud. Enamusel tuli tunnistada, et juba üks ring väsitas nii ära, et rohkemaks jaksu ei olnud.

Päev meeldis lastele väga ja Loti saanitekkide jäid tänutäheks leivakotid.

Sipsikute õpetajad Meelika ja Silvi

Kevadpühad, lihavõtted, munadepühad, ülestõusmispühad, kiigepühad

Loed Kuldmuna lehekülge, mis on pühendatud lähenevatele kevadpühadele.

Kevadpühad on liikuvad pühad, mis algavad esimesel täiskuupühapäeval pärast kevadist pööripäeva. Päev tähistab Jeesuse Kristuse surnust ülestõusmist. Sellele järgnevad teine ja kolmas lihavõttepüha, mis lõpetavad paastuaja. Kõige levinum lihavõttega seotud tava on munade värvimine, kinkimine ja sömine. Pühade juurde kuuluvad lahutamatu:

- vaasis pajutibud
- munade värvimine
- munade koksimine

Toidud

Munad ja munavõi, pasha ja kohupiim. Saiad. Tingimata aga lihatoit, sh vasikapraad.

Munade värvimine

Mune värvitakse mitmeti. Laialt on levinud ühevärvilised munad, mida värvitakse sibulakoortega (pruun, tumekollane), kaselehtedega (helekollane), madaraga (punane), kohviga (pruun). Värvimiseks võid kasutada ka siid- või krepppaberit ja riidet. Mustri saamiseks lisa tangu või riisi, kriibi värvi maha, kirjutati nimesid või joonista midagi koore peale. Mustriliste munade saamiseks kasuta näiteks vaha või seo taimi vastu riidesse keeratud muna - nii tekib koorele õrn taimekujutis. Mitmevärvilised munad saad vesivärve või munalakke kasutades.

Munakoksimine

on vana lõbustus, mille juures on mõned salanipid. Koksi terava otsaga. Muna on tugevam õige peoshoidmise korral. Kelle muna katki läheb, see on kaotaja ja loovutab oma muna teisele.

Vembud munadega

Tooreid mune sokuta neile munakorjajatele, kes ei meeldi või kellega on mingi vimm. See on häbiasi, kui selgub, et sulle on sokutatud toores muna. Teine tuntud trikk on puumuna, millega on võimalik munakoksimisel vastased üle lüüa. Osavasti värvitud muna ei erine millegagi loomulikust.

Muna

Munast tekkis maailm, eeskätt tähed, kuu ja päike, samuti maa/kivid ja elavad olendid – väidab loomismüüt.

"Munakoksamise laulu"

Muna koks, muna koks,
kelle muna katki läheb,
oma munast ilma jääb.

"Munade koks"

Koks, koks, koks-
anna veel üks toks!
Juba ongi pragu sees,
mina jälle võidumees!
Koks, koks, koks:
see on munapoks.

Kohupiima-õuna purukook

250 g võid või margariini (toasoe)
3 kl jahu
1 kl suhkrut
1 tl soodat
½ tl soola

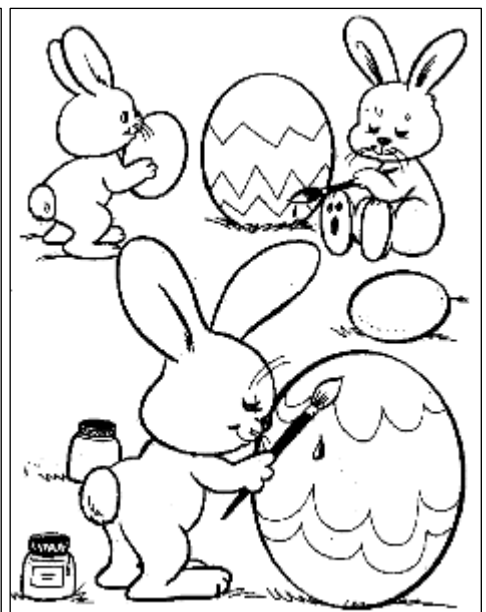
Pane kõik ained kaussi ja haki puulabidaga puruks. Ära sega taagnaks! 2/3 purust puista küpsetusplaadile küpsetuspaberi peale, 1/3 purust jäta kõige peale panemiseks.

Kate

3 pk kohupiima (u 1kg)
3 muna
suhkrut maitse järgi
5-7 õuna kooritult ja tükeldatult
vaniljet

Sega koostisained segamini ja pane ettevaatlikult puru peale. Kõige peale raputa ülejäänud puru. Küpseta eelsoojendatud ahjus 180°C juures, kuni kook on pealt helepruun.

Lihadne, aga ülimatev!

Leia 10 erinevust!

Vaatan aknast sisse...,vaatan aknast välja

Sellist pealkirja kandis Harku valla laste ja noorte omaloomingu konkurss sellel aastal, mis sai alguse 2001.aastal ning millest osalemine Tibutare laste kunstitöödega on saanud traditsiooniks.

Ei saanud vahele jätta ka seda aastat, sest teema oli lasteaia lastele väga sobiv, meelepärane ja võimalusterohke. Ühest küljest oli tore see, et teema võimaldas valikut teha 4 kuu jooksul kunstitegevustes maalitud ja joonistatud tööde hulgast. Teisalt polnud sugugi lihtne valida 15 tööd nii paljude huvitavate ja isikupäraste kunstisaavutuste hulgast. Lõpparvuks sai hoopis 23. Siinkohal tänan oma abilisi Kairet ja Lead, kes aitasid otsustada.

Mõned tööd 6-7aastaste lastega valmisid ka spetsiaalselt konkursi jaoks. Lapsed kujutasid ennast ja oma lemmikuid nii soojas toas kui talvises õues mängimas. Pildi valmimise protsessi saadab alati lapse jutt, mida töö vaataja kahjuks ei kuule ja seetõttu jäävad paljud vahvad ja naljakad lood teadmata.

Valiku tegemisel lähtusin erinevatest tehnikatest ja teemadest. Laste ja ka minu lemmikud on segatehnikad, kus alusjoonis on tehtud kas rasvakriidi või markeriga ja hiljem värvitud vesivärviga. Selgus, et sellised tööd jäid silma ka žüriile. Nii pälvis esiletõstmist Sandra askeldav oravapere, tehnikaks frottaaž ja õlipastellijoonistus. Maria ja Sofi-Kamilla „Kured lendavad“ oli joonistatud rasvakriidiga ja maalitud seejärel vesivärvidega. Liisa pilt „Autod minu maja ees“ valmis musta markeri ja värvipliatsitega. Emma Etteli „Muinasjutuline talvemaastik“ võlus ilmselt oma õrnuse ja müstilisusega, mis oli saavutatud valget õlipastelli, vesivärvi ja sädelevaid rasvakriite kasutades. Esimese koha 6-aastaste seas sai Patrick mustale taustpaberile joonistatud talumajadega, mis oli väga tubli saavutus. 4-aastaste laste seas tõsteti esile Ken-Tristani „Lumemempepere tuisus“ - töös oli kasutatud nii valget rasvakriiti, vesivärve ja guašši.

Tähtis oli kõigi vanuserühmade osavõtt. Eelistatud olukorras olid siiski 6-7aastased lapsed, sest nende jaoks oli see viimane võimalus lasteaeda esindada.

Nagu ka korraldajad ütlesid, oli tase väga kõrge ja valikuid teha üsna keeruline. Kõik osavõtnud lapsed olid väga tublid ja aukirja väärilised.

Värviderohket ja huvitavat näitust on võimalik vaadata Tabasalu raamatukogu fuajees. Soovitan kõigil vaatama minna, sest oma silm on kuningas.

Tänan omalt poolt nii konkursi korraldajaid kui ka toredate teema väljamõtlejat!

Kunstiõpetaja Ave Peebo

Eelkooliealiste laste meediakasvatusest

Käisin koolitusel, kus esines meile kaks päeva Soome riikliku ja pedagoogilise suunitlusega organisatsiooni Metka juht Anu Rahula. Ta jagas meile oma kogemusi ja tutvustas Soomes tehtud projekti meediakasvatusest ning selle kasutamisest Soomes.

Tahaksin jagada teiega mõningaid mõtteid meediakasvatusest, mis on just lastevanematele suunatud.

Meediakultuur on tänapäeva laste kasvukeskkond. Meedia all mõeldakse kõiki vahendeid, mille abil on võimalik edestada ja vastu võtta infot (n.raamat, ajakirjad, uudised, filmid, reklaam, arvuti, mobiil, tv jne.) Täiskasvanuid on vaja, et väärtusi õpetada, ülekanda ja luua. See, mis on täiskasvanul esikohal, on ka lapsel (näiteks mobiilile vastatakse kohe olenemata olukorrast).

Meediaoskus ei tule lapsele iseenesest, seda tuleb lapsele õpetada. Laps vormib kogemusi ja mõtteid ümbritsevast maailmast tegutsemise kaudu ja õppimist kogedes.

Tuleb arendada meediakriitilist lugemisoskust. Näiteks lapsele selgeks teha praktiliselt, et meedias ei ole kõik tõene (videokaameraga filmida ja lõike kokku liita).

Meediakasvatuse eesmärgiks on kasvatada lastest heaolu tundvaid, kaasaja ühiskonnas osalevaid kodanikke.

Turvalise meediakasutamise nõuanded:

1. Kuni 12.eluaastani ei tohiks arvuti lapse toas olla.
2. Televisorit vaadata koos lapsega maksimaalselt 6-20 minutit ja kindlasti nähtut analüüsida. Lapsel veel sisu tõlgendamine väga piiratud. Vanem suudab õpetada last eraldama tõde ebatõest.
3. Hoiatada juba väiksenä internetis mitte oma nime või pilte kasutama.
4. Selgitada lapsele, mis on reklaam, mis uudis.
5. Õpetada lapsi tundma ja teadma vanuse-ja sisupiiranguid toodetel
6. Igal lapsel on oma isiklik hirm, kogemus – vanema roll on aidata last oma hirme mõista ning nendega toime tulla.
7. Laps peab ka hirmu ja negatiivsust kogema, et sellega hiljem elus hakkama saada (õpetada - sulgeda silmad, pugeda sülle, kaisukas jne.)
8. Lastel peabki olema samastumine mingi tegelasega ja ka omavanuseid lapsi, kellega neid rolle läbi mängida.

Teleri ja arvuti kasutamisele tuleb seada kokkulepitud piirid ning anda lapsele rahunemise aega enne magama minemist.

Lisainfot leiab:

www.peremeedia.ee

www.mediametka.fi

Kiisude õpetaja Kaie Kaup

Arenguvestlused & kasvumapp

Veebruarikuus alustasid kõik rühmad arenguvestluste läbiviimisega.

Arenguvestlus annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning lapsevanemate ja õpetajate vestluse tulemusena selguvad edasised ootused lapse arengu suhtes.

Arenguvestlustel saavad õpetajad abi erinevatest materjalidest, mis iseloomustavad lapse arengut. Heaks võimaluseks on lapse kasvumapp.

Tänasest lehest saate lugeda meie õpetajate mõtteid kasvumapist.

Kasvumapp on lapse suureks kasvamise lugu

Kasvumapp on lapse arengut iseloomustavate, illustreerivate materjalide kogum, mis näitab, kuidas laps on arenenud, kasvanud. Mappi kogutud materjalid kajastavad, kuidas on arenenud lapse kõne, sõnavara, näitab lapse käelist arengut, tema vaimset, füüsilist ja sotsiaalset arengut.

Parim viis valiku tegemiseks, milliseid materjale kasvumappi koguda, on lapse, lapsevanemate ja rühma meeskonna koostöö. Kindlasti tasub eelnevalt lugeda temaatilist kirjandust, tutvuda teistes lasteaedades tehtava tööga ja võimalusel osaleda täiendkoolitustel.

Tibutare seniste kasvumappide sisuks on lapse käe ja jala kontuurjoonised (üks kord aastas); lapse naljakaid ütlused; täidetud töölehed; erinevad küsitlused ja testid; lapse kunstitööd, mille valiku teeb laps ise; jutustamised erinevatel teemadel („Minu ema”, „Minu isa” jne); lapse mängu vaatluse tulemused ja analüüs; vabal ajal joonistatud pildid, mida laps soovib arengumappi panna ning mida illustreerib lapse jutustus oma joonisest; lapse joonistatud pildid endast ja oma perest; kõik lapsevanemate poolt täidetud materjalid (ankeedid, küsitlused jne); vanematega koos tehtud materjalid (nt raamat jne); igaaastased soovid jõuluvanale; spordipäevadel saadud diplomid ja tulemused, lapse füüsilise arengu näitajad (kaal, pikkus jne) ning lapse arengu analüüs igas õppeaasta lõppedes.

Senised kogemused on näidanud, et kasvumapi koostamine ei võta palju aega. Mõnede materjalide kogumiseks on parim valida selleks üks kindel periood aastas. Tähtis on igal aastal samu asju teha, et oleks näha antud valdkonna arengut. Kõige ajakulukam on lapse arenguanalüüsi puudutavate materjalide koostamine, mille korvab hindamise vajalikkus, et anda tagasisidet lapsevanematele ning seada eesmärgid järgneva perioodiks. Kasvumapi koostamine on aastaringne, kuna huvitavat materjali, mida sinna koguda, tekib pidevalt.

Kasvumapi koostamine annab palju nii lapsele, vanemale kui ka õpetajale.

Kasvumapi koostamisel saab õpetaja uut infot lapse kohta ning vesteldes ja arutledes mapis sisalduva üle ka parema kontakti lapsega. Vesteldes teda puudutavatel teemadel avaneb lapse maailm täiesti uuel tasandil. Lapse mängu jälgides on võimalik teha järeldusi, milline on lapse sisemaailm, kes on tema sõbrad ja mängukaaslased, millised tema lemmikmänguasjad ja mängud.

Kasvumapi koostamine ja selle täitmine on lapse jaoks väga tähtis. Kahekesi koos õpetajaga vaatlevad ja arutlevad nad valitud materjali üle. Laps tunneb suurt elevust, kui näeb oma varasemaid sissekandeid. Käe- ja jalajälgede võrdlemine – kui palju ma olen kasvanud! Varasemad joonistused endast ja oma perest. Laps näeb enda kasvamist ja arenemist ning tunneb sellest rõõmu.

Kasvumapp on ka hea abimees koostöös lastevanematega igapäevase nõustamise, aga ka arenguvestluste läbiviimisel, näidates ära lapse tugevused ja arenguvõimalused. Kasvumapi koostamine teeb lapsevanemale nähtavaks õpetaja töö lapsega.

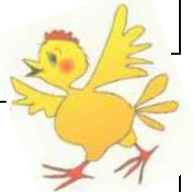
Kasvumapi koostamine annab palju ka õpetajale. See on võimalus last paremini tundma õppida, ka nendest külgedest, mis muidu varjatuks jäävad. Arusaadavaks saavad lapse vaated elule, tema hirmud ja kartused, rõõmud, usaldus, sõprus. Läbi kasvumapi koostamise õpib õpetaja tundma lapsevanemate ootusi lapse suhtes, nende kasvatusmeetodeid ja kodust elu. Seeläbi kasvab ka side ja usaldus lapsevanematega.

Lasteaia viimasel päeval, pannes kausta lasteaia lõpudiplomid ning lastele mapid üle andes võib tõdeda, et kõik lasteaias oldud aeg on koos ühes kohas. Tore on jälgida laste ja vanemate emotsioone, mida tekitab kasvumapis sisalduv. See on püsiv võimalus meenutada lasteaiaaega ja näha, kui suureks on laps kasvanud.

*Kiisude õpetaja Kaie KAUP
Nakside õpetaja Sirje REINLA*

Veebruarikuus toimunust

- **4.veebruari**l ehitasid lapsed koos vanematega lasteaia hoovile **lumelinna** (jutuke ja pildid meie kodulehel)
- kuni 12.veebruari ni oli muusikaõpetaja Birgiti **praktikandiks** TPS III kursuse üliõpilane **Pirje Kurvits**
- **15. veebruaril** korraldas vastlaspordipäeva Kiisude rühm koos liikumisõpetaja **Anna abiga** (loe artiklit tänasest lehest)
- **16.-17.vebruar** kogus meediakasvatuse koolitusel tarkust Kiisude rühma õpetaja **Kaie** (loe artiklit tänasest lehest)
- **23.vebruaril** tähistasime **Eestimaa sünnipäeva** piduliku aktusega (jutuke tänases lehes, pildid kodulehel)

Nädalateemad märtsis

Märtsikuu on kaunite kunstide kuu.

- **MÄNGURÕÖM** – miks mängida, mida mängida. Eelmises Kuldmuna numbris sai lugeda TPS üliõpilase Pirje Kurvitsa arvamust mängust. Nüüd tunnevad mängust ja mängimisest rõõmu tibutarelased
- **RAAMATU- JA MUINASJUTUNÄDAL** - 14.märtsil on emakeelepäev, 2010.aasta on lugemisaasta ning raamatutes on palju tarkust
- **VÄRVIDE MUUSIKA** – muusika ning värvidega saab hästi edasi anda erinevaid tundeid, mida toob kevade saabumine (20.märts kell 19.31 algab kevad)
- **TEATRINÄDAL** – juba neljandat aastat on teatrinädala suurimaks sündmuseks õpetajate etendus
- **KEVADPÜHAD, LIHAVÕTTED** – munade värvimine ja koksimine, munavõi, lihavõttejänku koos munadega, taasärkamine ja uus algus

Üritused märtsis

- **11.märtsil** toimub **lasteaia lauluvõistlus**, kus esinevad kõikide rühmade tublimad laululapsed ning valitakse meie lasteaia esindajad Harku valla lauluvõistlusele
- **16.märtsil** vaatame lasteteater „Sõber” etendust „**Hunt lambanahas**”
- teatrinädalal näeme õpetajate etendust „**Kitsetall, kes oskas lugeda kümneni**” (korraldab Sipsikute rühm)

Kaastööd Kuldmuna aprillikuu numbrisse on oodatud **25.märtsiks** e-postiaadressil metoodik@tibutare.ee

Oodatud jutud, pildid, teadaanded, laste jutud ja kunstitööd, töötajate mõtted, vanemate tagasiside

Uut ja huvitavat lugemi(se)st

- Vahvate tegelaskujude ja lõbusate lugude kaudu õpetab kirjastuselt Pilgrim ilmunud raamat „**Õnnelike laste 7 harjumust**” (autor Sean Covey) lastele igavesi väärtusi ja mõhimõtteid
- Jarmo Kinose ja Maarika Pukki raamat „**Lapsest lähtuv kasvatus**” kirjastusel Ilo annab ülevaate, miks ja kuidas väärtustada last ja tema lapsepõlve
- Ilukirjanduse riulitele on uustrükina tulnud Vladimir Beekmani tore lasteraamat „**Aatomiku lood**” (kirjastus Tänapäev). „Teadlane võttis metallikamaka küljest pisikesse killu, et seda uurida. Aga – kõll! – pudenes sellest nii tilluke kübe, et palja silmaga polnud nähagi. Teadlane võttis mikroskoobi ja vaatas sellega – see oli hoopis pisike poiss, suurte siniste silmade ja punaste punnis põskedega...” Edasi loe juba raamatust...
- Lõbusad võivad olla peolauad, aga ka igapäevased hommiku- ja õhtusöögid saab muuta põnevaks – ideid selleks leiab Sille Varblase raamatust „**Lõbusad lastetoidud**” (kirjastus Tammerraamat)
- Taas on ilmunud uus ja mahukas raamat meisterdamishuvilistele – Sue Nicholsoni ja Deri Robinsi „**Meisterda ise**” kirjastuselt Varrak on kaanest kaaneni täis vahvaid meisterdamisideid ja -võtteid

